

Han fick Nobelpriset i medicin

Berättelse

Sune Bergström föddes i Stockholm 1916. När han var ung blev han intresserad av kemi och medicin. Därför började han studera vid Karolinska Institutet i Stockholm. År 1944 tog han sin doktorsexamen. Som ung reste han också till London och USA för att lära sig mer.

Sedan började Bergström forska om små ämnen i kroppen. Ämnena kallas prostaglandiner. De påverkar bland annat blodtryck och kroppstemperatur. Forskarna visste att ämnena fanns, men ingen visste hur de såg ut. Bergström ville ta reda på det.

Arbetet var svårt, eftersom det fanns så lite av ämnena. Han och hans medarbetare behövde mycket material för att få fram en liten droppe. År 1957 lyckades de rena fram två prostaglandiner. Några år senare hade de beskrivit sex stycken. Då kunde man äntligen se hur ämnena var byggda.

Bergström blev professor, först i Lund och sedan vid Karolinska Institutet. Han var också rektor för Karolinska Institutet mellan 1969 och 1977. Senare blev han ordförande för Nobelstiftelsen, som delar ut Nobelprisen.

År 1982 fick Bergström själv Nobelpriset i medicin. Han delade priset med sin elev Bengt Samuelsson och med engelsmannen John Vane. De fick priset för upptäckterna om prostaglandiner. Tack vare deras arbete kunde forskare senare göra nya mediciner mot smärta.

Sune Bergström dog i Stockholm 2004. Hans son Svante Pääbo blev också forskare. År 2022 fick sonen Nobelpriset i medicin, exakt fyrtio år efter pappan.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
forskare	en person som tar reda på nya saker
kemi	läran om vad saker är gjorda av
doktorsexamen	den högsta examen på ett universitet
ämne	ett litet material som något består av
prostaglandiner	små ämnen i kroppen som styr blodtryck
blodtryck	hur hårt blodet trycker i kroppen
medarbetare	personer som arbetar tillsammans
rena fram	ta bort allt annat så att bara ett ämne blir kvar
professor	en lärare och forskare på högsta nivå
rektor	den som leder ett universitet

Läsförståelsefrågor

1. När och var föddes Sune Bergström?
 1. 1916 i Stockholm
 2. 1944 i Lund
 3. 1982 i London
2. Vad gör prostaglandiner i kroppen?
 1. De ger kroppen mat
 2. De påverkar bland annat blodtryck och temperatur
 3. De är en sorts medicin man köper
3. Varför var forskningen svår?
 1. Det fanns mycket lite av ämnena
 2. Bergström var sjuk
 3. Han hade inga medarbetare
4. Vem delade Bergström Nobelpriset med 1982?
 1. Med sin son Svante Pääbo
 2. Med Bengt Samuelsson och John Vane
 3. Med Alfred Nobel
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Bergström var rektor för Karolinska Institutet.
 2. Bergström fick Nobelpriset år 1944.
 3. Bergström tyckte mycket om att resa på semester.
6. Vad lyckades Bergström och hans medarbetare göra år 1957? Svara med en mening.
7. Vad hände med Bergströms son Svante Pääbo år 2022?
8. Varför tror du att Bergström reste till London och USA när han var ung?

Facit

1. 1916 i Stockholm
1. De påverkar bland annat blodtryck och temperatur
1. Det fanns mycket lite av ämnena
1. Med Bengt Samuelsson och John Vane
1. ja b) nej (han fick priset 1982) c) det står inte i texten
- Exempel på svar: De lyckades rena fram två prostaglandiner.
- Exempel på svar: Han fick också Nobelpriset i medicin.
- Exempel på svar: För att lära sig mer och träffa andra forskare.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten passar för samtal om utbildning, arbete och drömmar. Tema: vetenskap och uthållighet. Fråga 8 övar enkel slutsats utifrån texten.

Diskussionsfrågor

- Bergström arbetade länge med ett svårt problem. Är du själv en tålmodig person?
- Vad skulle du vilja forska om, om du fick välja fritt?
- Känner du till någon mer som har fått ett pris för sitt arbete?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om ett yrke som du tycker är viktigt. Vad gör man i yrket och varför är det viktigt?

Källor och faktagranskning

- Sune K. Bergström – Biographical, NobelPrize.org: <https://www.nobelprize.org/prizes/medicine/1982/bergstrom/biographical/>
- Sune K. Bergström, Encyclopaedia Britannica: <https://www.britannica.com/biography/Sune-Bergstrom>
- Sune Bergström, Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Sune_Bergstrom
- Sune Bergström and Bengt Samuelsson, Karolinska Institutet: <https://ki.se/en/about-ki/prizes-and-ceremonies/prizes-and-awards/the-nobel-prize-in-physiology-or-medicine/sune-bergstrom-and-bengt-samuelsson-discovered-the-mechanisms-driving-vascular-disease>
- Sune K. Bergström obituary, The Lancet: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(04\)17009-8/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(04)17009-8/fulltext)

Faktagranskad i juni 2026. Karl Sune Detlof Bergström föddes 10 januari 1916 i Stockholm och dog 15 augusti 2004 i Stockholm. Svensk biokemist. Doktorerade vid Karolinska Institutet 1944. Professor i Lund från 1947 och vid Karolinska Institutet från 1958. Fick Nobelpriset i fysiologi eller medicin 1982 tillsammans med Bengt Samuelsson och John R. Vane för upptäckter om prostaglandiner. Var rektor för Karolinska Institutet 1969–1977 och ordförande för Nobelstiftelsens styrelse 1975–1987. Hans son Svante Pääbo fick Nobelpriset i medicin 2022.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.